شى جىنپىڭ بىشكەككە يېتىپ باردى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بىشكەك، 6 ـ ئاينىڭ 12 ـ كۈنى تېلېگراممىسى(مۇخبىرلار گۈەن جيەنۇۋ، خۇاڭيىن جيازى) دۆلەت رەئىسى شى جىنپىڭ 6 ـ ئاينىڭ 12 ـ كۈنى مەخسۇس ئايروپىلانغا ئولتۇرۇپ بىشكەككە يېتىپ بېرىپ، قىرغىز جۇمھۇرىيىتىدىكى دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى باشلىدى ھەم شاڭخەي ھەمكارلىق تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەتلەر باشلىقلىرى كېڭىشىنىڭ 19 ـ قېتىملىق يىغىنىغا قاتنىشىدۇ.

شۇ يەر ۋاقتى كەچ سائەت 7دىن 40 مىنۇتلار ئۆتكەندە، شى جىنپىڭ ئولتۇرغان مەخسۇس ئايروپىلان ماناس خەلقئارا ئايروپورتىغا يېتىپ باردى. شى جىنپىڭ ئايروپىلان بۆلۈمچىسىدىن چىققاندا، قىرغىزىستان زۇڭتۇڭى ژېنبېكوۋ ئايروپىلان شوتىسى يېنىدا قىزغىن كۈتۈۋالدى. شۇ يەردىكى ياش قىزلار شى جىنپىڭغا گۈل ۋە بولكا، ھەسەل تەقدىم قىلىپ، ئەزىز مېھمانلارنى قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. قىرغىزىستان ھۆرمەت قاراۋۇللىرى قىزىل گىلەمنىڭ ئىككى تەرىپىدە سەپ بولۇپ تىزىلىپ، نەزەر سالىمى بەردى.

ئىككى دۆلەت باشلىقلىرى سەممىي پاراڭلاشتى. شى جىنپىڭ ژېنبېكوۋنىڭ ئۆزى ئايروپورتقا چىقىپ كۈتۈۋالغانلىقىغا رەھمەت ئېيتتى، دوستانە قىرغىزىستان خەلقىگە جۇڭگو خەلقىنىڭ سەممىي سالىمى ۋە ياخشى تىلەكلىرىنى يەتكۈزدى. شى جىنپىڭ مۇنۇلارنى كۆرسەتتى: جۇڭگو ـ قىرغىزىستان ئىككى دۆلەتنىڭ تاغ ـ دەريالىرى تۇتاش، خەلقلىرى ئەۋلادمۇئەۋلاد قوشنا بولۇپ ئۆتكەن. قەدىمىي يىپەك يولى بىزنى زىچ باغلاپ تۇرىدۇ. ھازىر جۇڭگو ـ قىرغىزىستان ئومۇمىيۈزلۈك ئىستراتېگىيەلىك ھەمراھلىق مۇناسىۋىتى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇر راۋاجلىنىپ، «بىر بەلباغ، بىر يول»نى ئورتاق قۇرۇش ھەمكارلىقى مول نەتىجە بەردى، ئىككى دۆلەت ھەققىي ياخشى قوشنىلار، ياخشى دوستلار، ياخشى ھەمراھلارغا ئايلاندى. زىيارەت مەزگىلىدە، مەن زۇڭتۇڭ ژېنبېكوۋ بىلەن جۇڭگو ـ قىرغىزىستان ئومۇمىيۈزلۈك ئىستراتېگىيەلىك ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، «بىر بەلباغ، بىر يول»نى ئورتاق قۇرۇش، ھەرقايسى ساھەلەردىكى ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ھەمكارلىقىنى كېڭەيتىش ھەمدە باشقا ئورتاق كۆڭۈل بۆلىدىغان خەلقئارا ۋە رايون مەسىلىلىرى توغرىسىدا چوڭقۇر پىكىر ئالماشتۇرۇپ، جۇڭگو ـ قىرغىزىستان مۇناسىۋىتىنىڭ كەلگۈسى تەرەققىياتى ئۈچۈن يېڭى ئۇلۇغۋار پىلان تۈزۈپ چىقتىمىز. ئىشىنىمەنكى، بۇ قېتىمقى زىيارەت جۇڭگو بىلەن قىرغىزىستاننىڭ ئەنئەنىۋى دوستلۇقىنى مۇستەھكەملەپ، جۇڭگو ـ قىرغىزىستان ئومۇمىيۈزلۈك ئىستراتېگىيەلىك ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنىڭ يەنە يېڭى پەللىگە كۆتۈرۈلۈشىگە تۈرتكە بولىدۇ.

شى جىنپىڭ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: بىشكەك باشلىقلار يىغىنى شاڭخەي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ كەلگۈسى تەرەققىياتىدا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. قىرغىزىستان نۆۋەتچى رەئىس دۆلەت بولۇش سۈپىتى بىلەن، بۇ قېتىمقى باشلىقلار يىغىنىغا تەييارلىق قىلىش ئۈچۈن نۇرغۇن خىزمەت ئىشلىدى. ئىشىنىمەنكى، ھەرقايسى ئەزا دۆلەتلەرنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىقىدا، بۇ قېتىمقى باشلىقلار يىغىنى چوقۇم مول نەتىجىگە ئېرىشىپ، شاڭخەي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ يېڭى تەرەققىياتىنى ئىشقا ئاشۇرۇشىغا تۈرتكە بولىدۇ.

ژېنبېكوۋ رەئىس شى جىنپىڭنىڭ زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قىزغىن قارشى ئالدى، رەئىس شى جىنپىڭنىڭ بۇ قېتىمقى زىيارىتىگە ئۇزاقتىن بۇيان تەقەززا بولغانلىقىنى بىلدۈرۈدى. قىرغىزىستان تەرەپ جۇڭگو تەرەپنىڭ قىرغىزىستاننىڭ شاڭخەي ھەمكارلىق تەشكىلاتىنى بىشكەك باشلىقلار يىغىنىنى ئۆتكۈزۈشىنى زور كۈچ بىلەن قوللىغانلىقىغا رەھمەت ئېيتىدۇ. قىرغىزىستان جۇڭگو شىنجاڭغا قوشنا، شىنجاڭنى ئۆز ئىچىگە ئالغان جۇڭگونىڭ ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلغانلىقىغا چوڭقۇر قايىللىقىنى بىلدۈردى، رەئىس شى جىنپىڭ رەھبەرلىكىدىكى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى ۋە جۇڭگو ھۆكۈمىتى قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلەرگە چوڭقۇر قايىل.

دىلىڭ شۆشياڭ، ياڭ جيېچى، ژاڭ يې، خې لىفېڭ قاتارلىق ھەمراھ خادىملار شۇ ئايروپىلاندا يېتىپ باردى.

جۇڭگونىڭ قىرغىزىستاندا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى دۇ دېژېنمۇ ئايروپورتقا چىقىپ كۈتۈۋالدى.

قىرغىزىستاندىكى سەپىرىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن، شى جىنپىڭ يەنە تاجىكىستانغا بېرىپ، دۇشەنبىدە ئۆتكۈزۈلىدىغان ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنىنىڭ 5 ـ قېتىملىق باشلىقلار يىغىنىغا قاتنىشىدۇ ھەم تاجىكىستاندا دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىدە بولىدۇ.

دۆلەت رەئىسى شى جىنپىڭ چەت ئەلدە تۇرۇشلۇق باش ئەلچىلەرنى تەينىلدى، قالدۇردى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

ئالتىنچى، لى رۇييۇنى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئىتالىيە جۇمھۇرىيىتىدە تۇرۇشلۇق ئالاھىدە تولۇق ھوقۇقلۇق باش ئەلچىلىك ۋەزىپىسىدىن، قوشۇمچە سان مارىنو جۇمھۇرىيىتىدە تۇرۇشلۇق ئالاھىدە تولۇق ھوقۇقلۇق باش ئەلچىلىك ۋەزىپىسىدىن قالدۇردى؛

لى جۇنخۇانى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئىتالىيە جۇمھۇرىيىتىدە تۇرۇشلۇق ئالاھىدە تولۇق ھوقۇقلۇق باش ئەلچىلىكىگە، قوشۇمچە سان مارىنو جۇمھۇرىيىتىدە تۇرۇشلۇق ئالاھىدە تولۇق ھوقۇقلۇق باش ئەلچىلىكىگە تەينىلدى.

يەتتىنچى، چيۇ شياۋچىنى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مېكسىكا قوشما ئىشتاتىدا تۇرۇشلۇق ئالاھىدە تولۇق ھوقۇقلۇق باش ئەلچىلىك ۋەزىپىسىدىن قالدۇردى؛

جۇچېڭچياۋنى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مېكسىكا قوشما ئىشتاتىدا تۇرۇشلۇق ئالاھىدە تولۇق ھوقۇقلۇق باش ئەلچىلىكىگە تەينىلدى.

سەككىزىنچى، ژاڭ شيەنمىننى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئانتىگۋا ۋە بار بۇدادا تۇرۇشلۇق ئالاھىدە تولۇق ھوقۇقلۇق باش ئەلچىلىك ۋەزىپىسىدىن قالدۇردى؛

سۇن ئاڭنى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئانتىگۋا ۋە بار بۇدادا تۇرۇشلۇق ئالاھىدە تولۇق ھوقۇقلۇق باش ئەلچىلىكىگە تەينىلدى.

قول تۇتۇشۇپ جۇڭگو ـ تاجىكىستان دوستلۇقىنىڭ يېڭى شانلىق سەھىپىسىنى ئورتاق يارىتايلى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

27 يىلدىن بۇيان، جۇڭگو ـ تاجىكىستان ئىككى دۆلەت باشتىن ـ ئاخىر ئۆزئارا ئىشىنىپ، بىر ـ بىرىنى ھۆرمەتلەپ، ھەرقايسى ساھەلەردە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ھەمكارلىقىنى قانات يايدۇرۇپ، خەلقئارا جەمئىيەتتە ئوخشاش بولمىغان تۈزۈم، ئوخشاش بولمىغان مەدەنىيەتلىك، ئوخشاش بولمىغان كۆلەمدىكى دۆلەتلەرنىڭ دوستانە ھەمكارلىقىنىڭ ئۈلگىسىنى تىكلىدى.

—— باراۋەر بولۇش، ئۆزئارا ئىشىنىش جۇڭگو ـ تاجىكىستان دوستلۇقىنى ئۈيۈل تاشتەك مۇستەھكەملىدى. جۇڭگودا قەدىمكى لەرنىڭ مۇنداق بىر سۆزى بار: «دوست تۇتساڭ لەۋزىدە تۇر». ئۆزئارا ئىشىنىش جۇڭگو ـ تاجىكىستان ئومۇمىيۈزلۈك ئىستراتېگىيەلىك ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنىڭ ئۈل تېشى. دەل ئۆزئارا ئىشىنىش ئاساسىدا، جۇڭگو بىلەن تاجىكىستان تارىختىن قېپقالغان چېگرا مەسىلىسىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ھەل قىلدى، 495 كىلومېتىرلىق ئورتاق چېگرا جۇڭگو ـ تاجىكىستان خەلقلىرىنىڭ دوستلۇقىنى تۇتاشتۇرىدىغان كۆۋرۈك ۋە رىشتىگە ئايلاندى. ئىككى تەرەپ بىر ـ بىرىنىڭ يادرولۇق مەنپەئىتىگە چېتىلىدىغان مۇھىم، زور مەسىلىلەردە باشتىن ـ ئاخىر ئۆزئارا چۈشىنىپ، ئۆزئارا قوللىدى. جۇڭگو بىلەن تاجىكىستان تاغ ـ دەريالىرى تۇتاش ياخشى قوشنىلار، سەممىي، ئۆزئارا ئىشەنچ ئىگە ياخشى دوستلار، ھەمكارلىشىپ ئورتاق پايدا ئالىدىغان ياخشى ھەمراھلار، بىر ـ بىرىگە يار ـ يۆلەك بولىدىغان ياخشى قېرىنداشلارغا ئايلاندى.

—— ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈپ، ئورتاق پايدا ئېلىش جۇڭگو ـ تاجىكىستان دوستلۇقىنى ھاياتىي كۈچكە ئىگە قىلدى. جۇڭگو بىلەن تاجىكىستان «بىر بەلباغ، بىر يول»نى ئورتاق قۇرۇش ھەمكارلىقىدا ئالدىنقى قاتاردا ماڭماقتا. تاجىكىستان تۈنجى بولۇپ جۇڭگو بىلەن يىپەك يولى ئىقتىساد بەلبىغىنى ئورتاق قۇرۇش ھەمكارلىق ئەسلەتمىسى ئىمزالاپ، ھەمكارلىق كومىتېتى قۇردى، ئىككى تەرەپ بەلگە خاراكتېرلىك بىر قاتار چوڭ تېتىكى ھەمكارلىق تۈرلىرىنى ئورتاق يولغا قويدى. ياۋەن ـ ژاخدات تۆمۈريول كۆۋرۈكى تونىلىنىڭ تۇتاشتۇرۇلۇشى تاجىكىستاننىڭ جەنۇبى بىلەن شىمالىنى ئايرىپ تۇرىدىغان تۆمۈريولنى چوڭ يولغا ئايلاندۇردى؛ دۇشەنبە تېرمو ئېلېكتىر ئىستانسىسىنىڭ قۇرۇلۇشى تاجىكىستان پايتەختىدە قىش پەسلىدە توك يېتىشمەسلىكنى تارىخقا ئايلاندۇردى؛ مەركەزگە بۇاستە قاراشلىق رايونلارنىڭ 500 كىلوۋولتلۇق توك يەتكۈزۈش ـ بېسىم ئۆزگەرتىش لىنىيەسى پۈتۈپ، تاجىكىستاننىڭ شىمالي قىسمىدىكى ئېلېكتىر تورىنىڭ مۇقىملىقى ۋە بىخەتەرلىكى ئۆستۈرۈلدى. سېمونت زاۋۇتى، نېفت ئايرىش زاۋۇتى، يېزا ئىگىلىك تومۇچىلىق كەسىپلەر باغچە رايونى، كانچىلىق تاۋلاش سانائىتى باغچە رايونى قاتارلىق تۈرلەر ئۈگۈشلۈق يولغا قويۇلۇپ، تاجىكىستاننىڭ سانائەتلىشىشىنىڭ تېزلەتكۈچىسىگە ئايلاندى. جۇڭگو تاجىكىستاننىڭ ئەڭ چوڭ مەبلەغ سالغۇچى مەنبە دۆلىتى ۋە ئاساسلىق سودا ھەمراھىغا ئايلاندى. كەلگۈسى بىر نەچچە يىلدا، جۇڭگو بىلەن تاجىكىستاننىڭ سودا سوممىسى 3 مىليارد دوللاردىن ئاشىدۇ. ئەمەلىيەت شۇنى ئىسپاتلىدىكى، جۇڭگو ـ تاجىكىستان ئىككى دۆلەت قول تۇتۇشۇپ ئەۋزەللىكلەردە بىر ـ بىرىنى تولۇقلايدىغان، تەرەققىياتنى ئورتاق كۆزلەيدىغان، گۈللىنىشتىن ئورتاق بەھرىمەن بولىدىغان يولنى تېپىپ چىقتى.

—— ئەل رىشتىنى تۇتاشتۇرۇش جۇڭگو ـ تاجىكىستان دوستلۇقىنى ئەۋلادمۇئەۋلاد داۋام ئالدۇردى. «خەنزۇ تىلى قىزغىنلىقى»، «تاجىكىستان قىزغىنلىقى» ئىككى دۆلەتتە ئۇلغەيىپ ئومۇمىي كەيپىياتقا ئايلاندى. جۇڭگودىكى نۇرغۇن داشۇدە تاجىك تىلى كەسپى ۋە تاجىكىستان تەتقىقات مەركىزى تەسىس قىلىندى، ئىككى كۈڭزى شۆيۈەنى ۋە ئىككى كۈڭزى دەرسخانىسى تاجىكىستاندا خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش خىزمىتىنى قانات يايدۇردى. يېقىندا زۇڭتۇڭ راخمان يازغان «تارىخ ساينىدىكى تاجىك مىللىتى»نىڭ خەنزۇچە نەشرى جۇڭگودا نەشر قىلىپ تارقىتىلىپ، جۇڭگو خەلقىنىڭ تاجىكىستانىنى چۈشىنىشىنى يېڭى نەزەر بىلەن تەمىنلىدى. ئالدىنقى ئايدا «تاجىكىستان مەدەنىيەت بايرىمى» بېيجىڭ ۋە شىئەن ئىككى جايدا مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتكۈزۈلۈپ، جۇڭگو خەلقىنى تاجىكىستان مەدەنىيىتىنىڭ سېھرىي كۈچىدىن يەنە بىر قېتىم بەھرىلەندۈردى. ئىككى دۆلەت خەلقلىرى خۇددى تۇغقان يوقلىغاندەك دائىم بېرىش ـ كېلىش قىلىپ كەلدى، ئەۋلادمۇئەۋلاد دوستلۇق كىشىلەر قەلبىگە چوڭقۇر ئورنىدى.

بۇگۈنكى دۇنيا 100 يىلدىمۇ كۆرۈلمىگەن زور ئۆزگىرىش ۋەزىيىتىگە دۇچ كەلدى، تىنچلىق ۋە تەرەققىيات يەنىلا دەۋرىنىڭ باش تېمىسى، ئەمما قورۇقچىلىق، يەككە تەرەپچىللىك خالىغانچە ئەۋج ئالدى، رايون ۋەزىيىتىدىكى ئېنىقسىزلىق ئامىللىرى كۆپەيدى. جۇڭگو ـ تاجىكىستان ئومۇمىيۈزلۈك ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىياتى تېپىلغۇسىز تارىخىي پۇرسەتكە، شۇنداقلا مىسلىسىز مۇرەككەپ خىرىسقا دۇچ كەلدى. جۇڭگو تەرەپ تاجىكىستان تەرەپ بىلەن قول تۇتۇشۇپ ھەمكارلىشىپ، پۇرسەتنى ياخشى تۇتۇپ، خىرىسقا ئورتاق تاقابىل تۇرۇشنى خالايدۇ.

بىز سىياسەتتە پىكىرلىشىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىستراتېگىيەلىك يۈكسەكلىك ۋە كەلگۈسى نۇقتىدا تۇرۇپ جۇڭگو ـ تاجىكىستان مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىياتىنى يۈقىرى قاتلامدىن ياخشى لايىھەلىشىمىز كېرەك. يۈقىرى قاتلامدىكىلەر ئالاقىسىنى قويۇقلاشتۇرۇپ، ھۆكۈمەت، پارلامېنت، پارتىيە، يەرلىكتىكى ھەر دەرىجىلىكلەر ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىپ، داۋاملىق تۈردە بىر ـ بىرىمىزنىڭ يادرولۇق مەنپەئىتىگە چېتىلىدىغان ۋە كۆڭۈل بۆلىدىغان مۇھىم، زور مەسىلىلەردە ئۆزئارا قەتئىي قوللاپ، جۇڭگو ـ تاجىكىستان مۇناسىۋىتىنىڭ پۈختا قەدەم بىلەن يىراققا يۈرۈش قىلىشىنىڭ سىياسىي ئاساسىنى پۈختىلىشىمىز كېرەك.

بىز «بىر بەلباغ، بىر يول»نى ئورتاق قۇرۇشنىڭ ھۇنەر ـ سەنئەت رەسىمىنى سىزىپ، باراۋەر بولۇش، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ھەمكارلىق بوشلۇقىنى كېڭەيتىپ، ئىستراتېگىيەلىك زور تۈرلەرنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، ئېنېرگىيە، قاتناش، يېزا ئىگىلىكى، سانائەت قاتارلىق ساھەلەردىكى ھەمكارلىقنى ئالدىن راۋاجلاندۇرۇپ، سودا سېلىنمىسىنى داۋاملىق كېڭەيتىپ، جۇڭگو خەلقئارا ئىمپورت كۆرگەزمىسى قاتارلىق سۈپىلار ئارقىلىق جۇڭگوغا ئېكسپورت قىلىشنى كېڭەيتىپ، مەزمۇنى مول، نەتىجە ـ ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك، ئەلگە نەپ يەتكۈزىدىغان ئەمەلي ھەمكارلىق ۋەزىيىتىنى بەرپا قىلىشنى قارشى ئالىمىز.

بىز ئەل رىشتىنى تۇتاشتۇرۇشنى ئالغا سلجىتىپ، تىل ئوقۇتۇشى، داڭلىق ئەسەرلەرنى ئۆزئارا تەرجىمە قىلىش، ئارخېئولوگىيەلىك قېزىش، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش، كىنو ـ تېلېۋىزىيە ئىشلەش قاتارلىق جەھەتلەردىكى ھەمكارلىقنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، جۇڭگو ـ تاجىكىستان ئىككى دۆلەتنىڭ ئۆزاق مەدەنىيلىكىنى ئالماشتۇرۇش، يۇغۇرۇش داۋامىدا تېخىمۇ رەڭدارلىققا ئىگە قىلىشىمىز كېرەك. بىز ياشلار، ئۆسمۈرلەرنىڭ قەلبىگە دوستلۇق ئۇرۇقىنى چېچىپ، ئىككى دۆلەتنىڭ دوستانە ئىشلىرىنىڭ ئىزباسارلىرىنى يېتىشتۇرۇپ، جۇڭگو ـ تاجىكىستان دوستلۇق مەشئىلىنى ئەۋلادمۇئەۋلاد داۋاملاشتۇرۇشىمىز كېرەك.

بىز «ئۇچ خىل كۈچ»كە ۋە دۆلەت ھالقىغان تەشكىللىك جىنايەتكە زەربە بېرىش، زەھەر چەكلەش، تور بىخەتەرلىكى قاتارلىق ساھەلەردىكى ھەمكارلىقنى پۈتۈن كۈچ بىلەن چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىككى دۆلەت ۋە ئۆز رايونىمىزنىڭ خەۋپسىزلىكى، مۇقىملىقىنى تېخىمۇ ياخشى قوغدىشىمىز كېرەك.

بىز خەلقئارا ئىشلاردىكى ئىستراتېگىيەلىك ھەمكارلىشىشنى كۈچەيتىپ، بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى، شاڭخەي ھەمكارلىق تەشكىلاتى، ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنى قاتارلىق كۆپ تەرەپلىك سۈپىلاردىكى ھەمكارلىشىش، ماسلىشىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كۆپ تەرەپچىللىك ۋە ئەركىن سودا تۈزۈلمىسىنى قوغداپ، يەككە تەرەپچىللىك ۋە زومىگەرلىك قىلمىشلىرىغا قارشى تۇرۇپ، يەر شارىۋى ئىدارە قىلىش سىستېمىسىنىڭ مۇكەممەللىشىشى ۋە ئۆزگىرىشگە تۈرتكە بولۇش ئۈچۈن بوشاشماي تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز كېرەك.

ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنى تەسىس قىلىنغان 27 يىلدىن بۇيان، دەۋرىنىڭ تەرەققىيات ئېقىمىغا ماسلىشىپ، ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ ئۆزئارا ئىشىنىشى ۋە ھەمكارلىشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە كۈچەپ، رايون خەۋپسىزلىكى، مۇقىملىقىنى قوغداپ، ئاسىيانىڭ تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پائال تۆھپە قوشتى. ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنىنىڭ 2014 ـ يىللىق شاڭخەي باشلىقلار يىغىندا، مەن ئورتاق، ئۇنۇۋېرسال، ھەمكارلاشقان، ئىمكانىيەتلىك سىجىل بولغان يېڭى خەۋپسىزلىك قارىشىنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىشنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئاسىيانىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ ئورتاق مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان خەۋپسىزلىك ۋە تەرەققىيات يولى ئۈستىدە ئىزدىنىشنى تەشەببۇس قىلىپ، ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ پائال ئاۋاز قوشۇشغا ئېرىشكەندىم. بەش يىلدىن بۇيان، بىز ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنىنىڭ ھەمكارلىق ئىدىيەسىنى كۈچەپ بېيىتىپ، ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنىنىڭ ماھىيەتلىك مەزمۇننى تولۇقلاپ، ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنىنىڭ بىرەسمي ھۆكۈمەت مۇنبىرى، ياشلار كومىتېتى، ئوقەتچىلەر كومىتېتىنى قۇرۇپ، بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى، شاڭخەي ھەمكارلىق تەشكىلاتى قاتارلىقلار بىلەن بولغان كۆپ تەرەپلىك مېخانىزم ھەمكارلىقنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنىنىڭ خەلقئارا تەسىر كۈچىنى كۈرۈنەرلىك ئاشۇردۇق.

تاجىكىستان ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنىنىڭ رەئىس دۆلىتلىك ۋەزىپىسىنى ئۆتكۈزۈۋالغاندىن بۇيان، ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنىنىڭ تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇشقا پائال تۆھپە قوشتى. جۇڭگو تەرەپ تاجىكىستان تەرەپ ھەم باشقا ئەزا دۆلەتلەر بىلەن بىرلىكتە، دۇشەنبە باشلىقلار يىغىنىنى يېڭى باشلىنىش نۇقتىسى قىلىپ، ئاسىيا ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ۋە ئىشىنىش تەدبىرلىرى يىغىنى ھەمكارلىقىنىڭ ئۈزۈلۈكسىز يېڭى پەللىگە كۆتۈرۈلۈشىگە تۈرتكە بولۇپ، ئاسىيا ۋە دۇنيانىڭ خەۋپسىزلىكى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشنى خالايدۇ.

جۇڭگو دانىشمەنلىرى «ئىش كىچىك بولسىمۇ، قىلمىسا پۈتەمەيدۇ» دېگەن، تاجىكىستاندا «ئىرادىلىك چوڭلىمۇ تاغنى يۆتكىيەلەيدۇ» دېگەن ماقال ـ تەمسىل بار. جۇڭگو تەرەپ تاجىكىستان تەرەپ بىلەن قول تۇتۇشۇپ تىرىشىپ، ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇشتەك تىرىشچانلىق روھى بىلەن جۇڭگو ـ تاجىكىستان دوستلۇقىنىڭ يېڭى شانلىق سەھىپىسىنى ئورتاق يارىتىشنى خالايدۇ.

«شى جىنپىڭ دۆلەتنى ئىدارە قىلىش توغرىسىدا»نىڭ 1 ـ تومىنىڭ تاجىكچە نەشرىنى تۈنجى تارقىتىش مۇراسىمى ھەم جۇڭگو ـ تاجىكىستان دۆلەتنى ئىدارە قىلىش مۇھاكىمە يىغىنى دۇشەنبىدە ئۆتكۈزۈلدى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

جۇڭگو بىلەن تاجىكىستاننىڭ «بىر بەلباغ، بىر يول» قاتارلىق ساھەلەردىكى ئەمەلي ھەمكارلىقىغا يېتەكچىلىك قىلىش ۋە ئۇنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا پايدىلىق.

يۇسۇف تەبرىك سۆزىدە «شى جىنپىڭ دۆلەتنى ئىدارە قىلىش توغرىسىدا» ناملىق كتابنى ئوقۇش تەسراتىنى ئوتتۇرىغا قالاشتى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇگۈنكى جۇڭگو قەتئىي ھالدا جۇڭگوچە ئالاھىدىلىككە ئىگە تەرەققىيات يولىدا مېڭىپ، باي، دېموكراتىك، مەدەنىي، ئىناق، گۈزەل زامانىۋىلاشقان قۇدرەتلىك دۆلەت قۇرۇشنى پىلانلىدى. جۇڭگونىڭ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشىنىڭ ئارقىسىدىكى سەۋەبكە، تەرەققىيات مۇۋەپپەقىيەتلىرىنىڭ نەزەريە ئاساسغا رەئىس شى جىنپىڭنىڭ ئەسىرىدىن جاۋاب تاپقىلى بولىدۇ.

لىيۇ بىن تەبرىك سۆزىدە مۇنداق دېدى: ھازىر جۇڭگو ـ تاجىكىستان مۇناسىۋىتى تارىختىكى ئەڭ ياخشى مەزگىلدە تۇرۇۋاتىدۇ، «شى جىنپىڭ دۆلەتنى ئىدارە قىلىش توغرىسىدا»نىڭ 1 ـ تومىنىڭ تاجىكچە نەشر قىلىنىشى جۇڭگو بىلەن تاجىكىستاننىڭ ئالماشتۇرۇشى، ئۆزئارا ئۈرنەك ئېلىشى ئۈچۈن يېڭى كۆۋرۈك ھازىرلاپ، ئىككى دۆلەتنىڭ سىياسىي جەھەتتە ئۆزئارا ئىشىنىشنى مۇستەھكەملەپ، تەرەققىيات ئىستراتېگىيەسىنى ئۈدۈللاشتۇرۇشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ھەرقايسى ساھەلەردىكى ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ھەمكارلىقىدا تېخىمۇ زور تەرەققىياتنى قولغا كەلتۈرۈشكە تۈرتكە بولۇپ، ئىككى دۆلەت دوستلۇقىنىڭ ئەلرايى ئاساسىنى پۈختىلايدۇ.

تۈنجى تارقىتىش مۇراسىمىدا، سەئىد، ژاڭ شياۋخۇي، يۇسۇف ۋە لىيۇ بىن بىرلىكتە «شى جىنپىڭ دۆلەتنى ئىدارە قىلىش توغرىسىدا»نىڭ 1 ـ تومىنىڭ تاجىكچە نەشرىدىكى يېڭى كىتابنىڭ يوپۇقىنى ئاچتى. ژاڭ شياۋخۇي تاجىكىستان تەرەپتىكى ئەزىز مېھمانلارغا يېڭى كىتاب سوۋغا قىلدى.

جۇڭگو ـ تاجىكىستان ئىككى دۆلەتنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىدىكى تەخمىنەن 200 كىشى تۈنجى تارقىتىش مۇراسىمى ۋە مۇھاكىمە يىغىنىغا قاتناشتى. مۇھاكىمە يىغىندا، ئىككى دۆلەتنىڭ مۇتەخەسسىس، ئالىملىرى «شى جىنپىڭ دۆلەتنى ئىدارە قىلىش توغرىسىدا»نىڭ 1 ـ تومىنى چۈردەپ چوڭقۇر پىكىر ئالماشتۇرۇپ مۇنداق بىلدۈردى: رەئىس شى جىنپىڭ ئەسەرلىرىنىڭ تاجىكچە نەشرىنىڭ نەشر قىلىپ تارقىتىلىشى تاجىكىستان ئوقۇرمەنلىرىنىڭ شى جىنپىڭنىڭ يېڭى دەۋر جۇڭگوچە سوتسىيالىزم ئىدىيەسىنى تونۇشى ۋە چۈشىنىشى، جۇڭگونىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش شانلىق مۇساپىسى ۋە جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ گۈللىنىش ئۇلۇغ نىشانىنى چۈشىنىشى ھەمدە جۇڭگو بىلەن تاجىكىستاننىڭ دۆلەتنى ئىدارە قىلىش بويىچە ئالماشتۇرۇشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا مۇھىم ياردەم بېرىدۇ.

تاجىكىستاندىكى مەزگىلدە، جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمكى يەنە دۇشەنبىدە ئۆتكۈزۈلگەن «نۇرلۇق كىتاب» ئاممىۋى پاراۋانلىق ئىئانە پائالىيىتى ۋە جۇڭگو ـ تاجىكىستان ئىككى دۆلەتنىڭ ھەمكارلىشپ كىنو ئىشلەش كېلىشىمىگە ئىمزا قويۇش مۇراسىمىغا قاتناشتى.